

ORDE VAN DIENST VOOR GOEDE VRIJDAG

Gereformeerde Kerk - Nieuwe Pekela
18 april 2025 – 19.30 uur
Voorganger: Jaap Nicolai
Organist: Miep van der Laan
Lector: Martje Ritzema

-2-

De dienst begint in stilte!

Woord van welkom

Openingslied 22 : 1

1 Mijn God, mijn God, waarom verlaat Gij mij
en blijft zo ver, ter-wijl ik tot U schrei,
en redt mij niet, maar gaat aan mij voor-bij?
Hoe blijft Gij zwijgen?
Mijn God, ik doe tot U mijn kreten stij-gen
bij dag, bij nacht. Tot U slechts kan ik vluchten,
maar krijg geen rust, geen antwoord op mijn zuchten
in klacht op klacht.

Tekst ter overweging naar Job 14 : 1 – 15

De mens, geboren uit een vrouw,
leeft korte tijd en vol ellende.
Als een bloem ontluikt hij, en verwelkt,
als een schaduw vlucht hij heen en houdt geen stand.
En voor zo een opent Gij uw ogen, God,
zo iemand roept Gij op, om hem te berechten?

Wordt ooit een reine mens uit een onreine geboren?
Nooit, niet een.

Maar als het dan zo is, dat zijn dagen geteld zijn,
en het getal van zijn maanden door u is bepaald,
als gij hem grenzen hebt gesteld die hij niet mag
overschrijden, wend dan uw ogen maar van hem
af en laat hem met rust tot hij, als een dagloner,
zijn werk heeft gedaan.

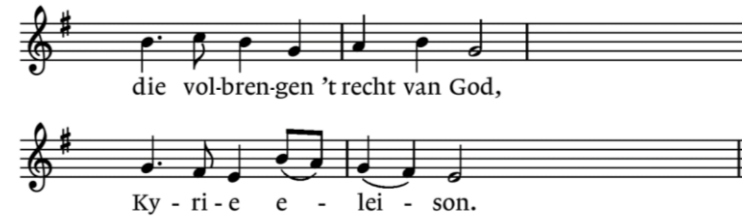
Ja, voor een boom is er nog hoop als hij wordt
omgehakt: hij loopt weer uit en nieuwe twijgen
ontspruiten aan zijn stam.

Al is zijn wortel in de aarde verdord,
en zijn tronk in de grond afgestorven,
hij zal uitbotten, zodra hij maar water ruikt,
hij zal weer bloeien als een jonge plant.
Maar sterft een mens, hij ligt machteloos neer,
geeft hij de geest, waar is hij dan gebleven?

Zoals water wegvloeit uit de zee,
zoals een rivier wegloopt en uitdroogt,
zo legt een mens zich neer, en hij staat niet meer op,
hij wordt niet wakker uit zijn slaap.

Was het maar zó, dat gij mij diep in de aarde wilde
verstoppert, dat gij mij wilde verbergen, totdat uw
woede voorbij is. En stelde gij maar een tijdstip vast
waarop gij weer aan mij zou denken.
Een dode mens zou weer levend worden?
Dan zou ik blijven hopen al de dagen van mijn harde
dienst, blijven hopen, totdat ik word afgelost.

Zingen: Lied 558 : 1 en 2

2 Heer, om uw zachtmoedigheid,
vorst die op een ezel rijdt
en om Sions onwil schreit,
Kyrie eleison.

Gebod

Zingen: Lied 558 : 9 en 10

9 Om uw kruis, Heer, bidden wij,
om de speerstoot in uw zij,
ga aan onze schuld voorbij,
Kyrie eleison.

10 Heer, om uw vijf wonden rood,
om uw onverdiende dood,
smeken wij in onze nood,
Kyrie eleison.

Tekst ter overweging naar Jesaja 53 : 2 – 12

Als een vormeloos rijsje schiet hij omhoog
als een wortel uit dorstige grond:
zonder gestalte of luister waar wij naar opzien
zonder charme die ons behaagt.
Veracht en door de mensen verstoten
man van smarten, met lijden bezocht:
voor wie wij ons gelaat bedekken,
die wij versmiden en verachten.

En toch, hij draagt ónze kwalen
en torst ónze smarten;

maar wij beschouwen hem als een melaatse,
geslagen, vernederd door God.

Om ónze zonden wordt hij doorboord,
om ónze misdaden wordt hij gebroken;
op hem rust de straf, ons ten heil,
en door zijn striemen komt óns genezing.

als schapen doolden wij allen rond
en ieder van ons ging zijns weegs;
maar God laat hem ontmoeten
ons aller schuld.

Hij wordt mishandeld, maar verdraagt het geduldig,
en opent zijn mond niet:
als een lam, naar de slachtbank geleid,
als een schaap dat verstomt voor zijn scheerders.

Uit het land der levenden wordt hij gestoten,
bij de goddelozen wordt hij begraven.
Toch had hij geen onrecht gepleegd,
nooit was er bedrog in zijn mond.

Maar als hij heeft volbracht wat God behaagt,
dan zal hij het leven aanschouwen, van smarten bevrijd, -
en velen zal hij tot gerechtigheid brengen.

Zingen: Lied 852 : 1, 2, 3 en 4

2 U daalt het duister in,
U deelt mijn angst en pijn,
zo dodelijk bedroefd
als maar een mens kan zijn,

3 een man van smarten die
ter aarde valt en schreit,
een lotgenoot, een vriend, -
o Heer die bij mij zijt,

4 ik bid U, laat het licht
dat doorbrak in uw smart,
de zon die Pasen heet,
ook dagen in mijn hart.

Het lijdensverhaal volgens Lucas (Vertaling: Huub Oosterhuis)

Jezus wordt gevangen genomen

Jezus verliet de stad en ging zijn gewoonte getrouw,
naar de Berg van de Olijven en zijn leerlingen volgden hem.
Toen hij bij de plaats gekomen was, sprak hij tot hen:
bid - dat je niet bezwijkt aan de beproeving.
Toen ging hij van hen weg, een steenworp ver ongeveer,
viel op zijn knieën en bad: Vader, als jij het wilt, neem deze
beker van mij weg - maar niet mijn wil geschiedt, maar die van jou...
Een engel uit de hemel verscheen hem en sterkte hem.
Hij raakte in doodsangst, en bad nog heviger.
En het geschiedde: zijn zweet werd als druppels bloed die
neervielen op de aarde.
Hij stond op uit zijn gebed, en ging naar zijn leerlingen,
hij vond hen in slaap, van verdriet.
Hij sprak tot hen: Waarom slapen jullie?
Sta op en bid - dat je niet bezwijkt aan de beproeving.
Terwijl hij nog sprak, zie, een menigte en één die Judas heette,
één van de twaalf, ging voor hen uit en gaf Jezus een kus.
Jezus sprak tot hem: Judas, lever jij de zoon der mensen
over met een kus?
Die om hem heen waren zagen wat er gebeuren ging.
Zij zeiden: Heer, zullen wij toeslaan met het zwaard?

En een van hen sloeg naar de knecht van de hogepriester
en hieuw hem zijn rechteroor af.
Maar Jezus antwoordde en sprak: Tot hier, niet verder.
En hij raakte zijn oor aan en genas hem.
Toen sprak Jezus tot hen die op hem afgekomen waren,
de hogepriesters, de hoofdbewakers van het Heilige,
de oudsten: Als tegen een rover zijn jullie uitgetrokken met
zwaarden en stokken.
Van dag tot dag was ik met jullie in het Heilige,
toen heb je geen hand naar mij uitgestoken.
Maar nu is het jullie uur en de volmacht van de duisternis.
Zij grepen hem en voerden hem weg.

Zingen: Lied 582 : 1, 2 en 3

1 Door wat voor gro - te een-zaam-he - den
is Hij aan ons voor-bij - ge-gaan,
wij heb-ben wel zijn naam be - le - den
maar niet zijn stem ver-staan.

2 De laatste drie die Hem behoorden
die sliepen in Getsemane;
en wij, wij waken wel met woorden,
maar gaan niet met Hem mee.

3 Onder het duister van zijn Vader
vernedert Hij zich in het stof,
en niemand, niemand komt Hem nader
daar in de donkere hof.

Zij voerden hem naar het huis van de hogepriester.
Petrus volgde, op grote afstand.
Ze hadden een vuur ontstoken op de binnenplaats
en zaten nu bij elkaar. En Petrus zat tussen hen in.
Een jonge slavin zag hem daar zitten in het licht.
Zij keek hem dringend aan en sprak: deze hier was
ook bij hem. Maar hij loochende het en sprak:
vrouw, ik ken hem niet.
Korte tijd later ziet een ander hem en zegt: jij bent ook
één van die. Petrus zegt: mens, dat ben ik niet.
Ongeveer één uur later was er weer iemand die met stelligheid
beweerde; ja zeker, hij was ook bij hem, trouwens, hij is ook een
Galileeër. Petrus sprak: mens, ik weet niet waar je over praat.
En op hetzelfde ogenblik, terwijl hij nog sprak, kraaide een haan.
En de Heer keerde zich om en keek Petrus aan.
En Petrus herinnerde zich het grote woord dat de Heer hem gezegd
had: voordat de haan zal kraaien vandaag, heb jij mij driemaal
verloochend. En hij ging naar buiten en weende bitter.
De mannen die hem bewaakten gaven hem spot en slaag.
Ze blinddoekten hem, sloegen hem en vroegen hem toen:
Zeg eens, profeet, wie heeft je geslagen?
En nog vele andere beledigingen voegden ze hem toe.

Zingen: Lied 576b : 1

1 O hoofd vol bloed en won - den,
be - dekt met smaad en hoon,
o hoofd zo wreed ge - schon-den,
uw kroon een door-nen - kroon,

Jezus wordt aangeklaagd

Toen het dag geworden was, kwam de raad van oudsten van het volk bijeen: hogepriesters en schrift-geleerden. En zij voerden hem naar de plaats van hun rechtspraak en zeiden: als jij de Messias bent, zeg het ons dan. Hij sprak tot hen: en als ik het zeg, geloven jullie het niet; en als ik jullie vragen stel, geef je geen antwoord. Maar van nu af zal de mensenzoon gezeten zijn aan de rechterhand van God en van zijn macht. Toen zeiden allen: jij bent dus de zoon van God? Maar hij sprak tot hen: jullie zeggen dat ik het ben. Ze zeiden: Wat hebben wij nog getuigen nodig? Wij hebben het toch zelf gehoord, uit zijn eigen mond. Toen stonden zij op, heel die menigte, en voerden hem tot voor Pilatus. Zij begonnen hem aan te klagen en zeiden: wij hebben bevonden dat deze hier het volk misleidt, dat hij verbiedt belasting te betalen aan de keizer en dat hij zegt van zichzelf de messiaanse koning te zijn. Pilatus vroeg hem: Jij bent de koning van de Joden? Hij antwoordde hem en sprak: Dat zeg jij. Pilatus sprak tot de hogepriesters en de menigte: ik vind geen enkele schuld in deze mens. Maar zij drongen aan: door wat hij leert, zet hij het volk tot opstand aan, in heel Judea, van Galilea, waar hij begonnen is, tot hier toe.

Toen Pilatus dat hoorde, vroeg hij of die mens een Galileeër was. En toen hij begreep dat hij uit het machtsgebied van Herodes kwam, stuurde hij hem door naar Herodes die ook, in die dagen, in het heilige Jeruzalem was.

Zingen: Lied 576b : 2

2 O hoofd zo hoog verheven, o goddelijk gelaat, waar werelden voor beven, hoe bitter is uw smaad! Gij, eens in 't licht gedragen, door engelen omstuwd, wie heeft U zo geslagen gelasterd en gespuwd?

Herodes was heel vergenoegd toen hij Jezus zag. Al heel lang wilde hij hem zien omdat hij over hem gehoord had – hij hoopte te zien dat door hem een teken zou geschieden. Met omhaal van woorden ondervroeg hij hem, maar hij gaf geen enkel antwoord. De hogepriesters en de Schriftgeleerden stonden erbij en hielden niet op hem te beschuldigen. Herodes, met zijn manschappen, hoonde en bespote hem. Toen stuurde hij hem met een hel gekleurde mantel aan, naar Pilatus terug. En die dag werden Herodes en Pilatus vrienden; voordien waren ze elkaar vijandig gezind.

Zingen: Lied 575 : 1

-11-

Jezus wordt veroordeeld

Pilatus riep de hogepriesters, de overheden en het volk bijeen, Hij sprak tot hen: jullie hebben deze mens bij mij gebracht als iemand die het volk opruit; maar zie, ik heb hem ondervraagd, in jullie bijzijn, en ik heb in deze mens niets gevonden waarop die beschuldigingen zouden kunnen slaan; en Herodes ook niet want die heeft hem naar ons teruggestuurd. Hij heeft dus niets gedaan waarop de doodstraf staat. Daarom zal ik hem geselen en dan vrijlaten. Toen schreeuwden zij, heel die menigte: weg met hem laat ons Bar Abbas vrij; Bar Abbas zat in de gevangenis wegens oproer in de stad en wegens moord. Opnieuw riep Pilatus hen toe dat hij Jezus vrij wilde laten. Maar zij riepen daartegen in: kruisig, kruisig hem. Voor de derde keer sprak hij tot hen: maar wat heeft hij dan voor kwaad gedaan? Ik heb niets in hem gevonden waarop de doodstraf staat. Daarom zal ik hem geselen en dan vrijlaten. Maar met grote stemmen bleven zij eisen dat hij gekruisigd zou worden. En hun geschreeuw won het pleit. Pilatus besliste dat wat zij eisten geschieden zou. Die in de gevangenis zat wegens oproer en moord, liet hij vrij, zoals zij hadden geëist, maar Jezus leverde hij over aan hun wil.

Zingen: Lied 575 : 2

-12-

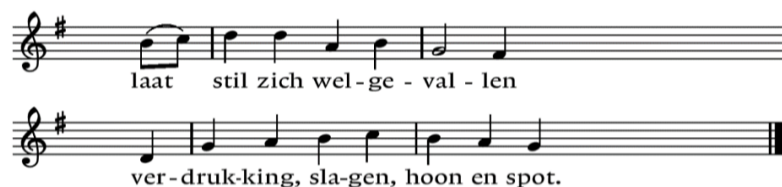
2 Gij die alles hebt gedragen
al de haat en al de hoon,
die beschimpt wordt en geslagen,
Gij rechtvaardig, Gij Gods Zoon,
als de minste mens gebonden,
aangeklaagd om onze zonde.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Jezus wordt gekruisigd

Zij voerden hem weg en zij grepen Simon, een Cyrener, die van de akker kwam; en zij legden het kruis op hem zodat hij het dragen kon, achter Jezus aan. Een grote volksmenigte volgde hem: vrouwen die hem beweenden, met groot misbaar. Naar hen keerde Jezus zich om en hij sprak: dochters van Jeruzalem, ween niet om mij, maar ween om jezelf en om je kinderen. Want zie, er zullen dagen komen dat gezegd wordt: 'Gelukkig de onvruchtbaren en wier schoot niet gebaard heeft en de borst die niet heeft gezoogd.' Dan zullen zij beginnen te zeggen tegen de bergen: "val op ons neer"- en tot de heuvels: "bedek ons"- want als ze zo doen met het hout dat groen is, wat zal dan geschieden met hout dat dor is? Nog anderen werden weggevoerd, twee misdadigers, om samen met hem te worden omgebracht.

Zingen: Lied 577 : 1

En toen zij gekomen waren bij de plaats die Schedel heet, kruisigden zij hem daar, en ook de misdadigers, de ene rechts, de andere links van hem.
En Jezus sprak: 'Vader, vergeef het hun want zij weten niet wat zij doen'
En zij verdeelden zijn kleren en wierpen daarover het lot.
Het volk stond daar, en moest het aanzien.
Maar de overheden dreven de spot met hem en zeiden: anderen heeft hij gered, laat hij nu zichzelf dan redden, als hij de Messias is van God, de uitverkorene.
Ook kwamen de soldaten op hem toe, met zure wijn, en hoonden hem en zeiden: als jij de koning van de Joden bent, red dan jezelf.
Boven zijn hoofd stond geschreven: dit is de koning der Joden.
Een van de misdadigers die daar hing lasterde hem en zei: jij bent toch de Messias? Red dan jezelf en ons.
Maar de ander ging tegen hem in, op straffende toon en sprak: jij vreest zelfs God niet terwijl jij toch als hij veroordeeld bent?
En wij terecht, wij krijgen ons verdiende loon, maar hij heeft niets verkeerd gedaan.... En hij sprak: Jezus, gedenk mij als je in je koninkrijk gekomen bent.
Jezus sprak tot hem: Amen, ik zeg jou, vandaag nog zul je met mij in het paradijs zijn.

Jezus sterft aan het kruis

Het was al het zesde uur ongeveer en het geschiedde: dat er duisternis kwam over heel de aarde tot aan het negende uur.
De zon werd verduisterd.
De voorhang in het heiligdom scheurde middendoor.
Jezus riep met grote stem en sprak: 'Vader, in jouw handen beveel ik mijn geest'
En dit zeggende, gaf hij de geest.

De Paaskaars wordt gedooft, de Bijbel gesloten en er is een moment van stilte.

Zingen: lied 590 : 1, 2, 3, 4 en 5

2 De wereld gaf Hem slechts een graf
zijn wonen was Hem zwerven;
al zijn onschuld werd Hem straf
en zijn leven sterven.

3 Hoe slaapt Gij nu, die men zo ruw
aan 't kruishout heeft gehangen.
Starre rotsen houden U,
rots des heils, gevangen.

4 't Is goed, o Heer, Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.

5 Hoe wonderlijk, uitzonderlijk
een sabbat is gekomen:
eens voor al heeft Hij het juk
van ons afgenomen.

Gebed

Zingen: lied 576b : 5

5 Ik dank U o mijn vre - de,
mijn God die met mij gaat,
voor wat Gij hebt ge - le - den
aan bit - ter - heid en smaad.
Geef dat ik trouw mag we - zen,
want Gij zijt trouw en goed.
Ik volg U zon - der vre - zen
wan - neer ik ster - ven moet.

Voorbeden

Inleidend woord voor het ontsteken van de lichtjes

Samen bidden wij:

Onze Vader in de hemel, laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij hebben
vergeven wie ons iets schuldig was.

En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Amen

Slotlied: 575 : 3, 4 en 6

3 Die gewillig waart ten dode, in het duister van de pijn
U ten offer hebt geboden, hoe verlaten moest Gij zijn.
troosteloos aan t kruis gehangen opdat wij uw troost ontvangen.
Duizend, duizendmaal o Heer, zij U daarvoor dank en eer.

4 Alle leed hebt Gij geleden, Gij gedragen met geduld.
Als een worm zijt Gij vertreden zonder schuld, om onze schuld,
opdat wij door U verheven als verlost zouden leven.
Duizend, duizendmaal, o Heer, zij U daarvoor dank en eer.

6 Dank zij U, o Heer des levens, die de dood zijt doorgestaan,
die Uzelf ons hebt gegeven ons in alles bijgestaan,
dank voor wat Gij hebt geleden, in uw kruis is onze vrede.
Voor uw angst en diepe pijn wil ik eeuwig dankbaar zijn.

Slotlezing

En zie een man, Jozef genaamd, lid van de Hoge Raad,
een goed en rechtvaardig man - hij had met hun raadsbesluit
en daden niet ingestemd - , hij kwam uit Arimatea, een stad van
de Joden, met verlangen zag hij uit naar Gods koninkrijk.
Hij ging naar Pilatus en vroeg het lichaam van Jezus.
Hij haalde het naar beneden, wikkelde het in lijnwaad
en legde het in een graf dat in de rots was uitgehouwen
en waarin nog nooit iemand gelegen had.
Het was de dag der Voorbereiding, de sabbat lichtte al aan.
De vrouwen die met hem uit Galilea gekomen waren,
volgden hem en zagen de groeve en hoe zijn lichaam werd
neergelegd.
Zij keerden terug en bereidden geurige zalven en mirre.
Op de sabbat rustten zij, volgens de opdracht.

Wij zijn stil